

โครงการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.เขาวง

อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์

พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระราชดำรัส ความว่า “ เมื่อไม่กี่วันนี้ไปอยู่ที่ภาคอีสานประมาณสองสามอาทิตย์แล้วก็ได้ไปเยี่ยมที่แห่งหนึ่งคือ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ งามชาวบ้านที่อยู่ที่นี่ว่าเป็นอย่างไรปีนี้ เขาก็บอกว่าเก็บข้าวได้แล้วก็อยู่ตรงนั้นกองไว้แล้ว ก็ไปดูที่รวงข้าว นั้นมีรวงข้าวจริงแต่ไม่มีเมล็ด หรือรวงหนึ่งมีสักสองสามเมล็ด ก็หมายความว่า ไร่หนึ่งก็คงได้ประมาณสักถึงเดียว หรือไม่ถึงถึงต่อไร่ ก็ถามเขาว่าทำไมเป็นเช่นนี้ เขาก็บอกว่าไม่มีฝน เขาปลูกกล้าไว้แล้ว เมื่อขึ้นมาแล้วปักดำก็ไม่ต้องดำ เพราะว่าไม่มีน้ำ ก็ปักในทรายทำรูในทรายแล้วปักลงไป เมื่อปักแล้วตอนกลางวันมันเหนียวลงไป แต่ตอนกลางคืนมันก็ตั้งตัวตรงขึ้นมาเพราะมีน้ำค้าง แล้วในที่สุดก็ได้รวง แต่ไม่มีข้าวเท่าไร อันนี้เป็นบทเรียนที่ดี เขาก็เล่าให้ฟังอย่างตรงไปตรงมา แสดงให้เห็นว่าชาวนาเป็นพืชที่แข็งแกร่งมาก ขอให้มีความค้ำก็พอ แม้จะเป็นข้าวธรรมดาไม่ใช่ข้าวไร่ ถ้าหากว่าเราช่วยเขาเล็กน้อยเขาก็จะสามารถที่จะได้ข้าวมากขึ้นพอที่จะกิน ฉะนั้นโครงการที่จะทำ (ทฤษฎีใหม่) มิใช่จะต้องโครงการใหญ่โตมากนัก จะได้ผลถ้าทำเล็กๆก็เลยเกิดความคิดขึ้นว่า ในที่อย่างนั้นฝนก็ดีพอสมควร แต่ตกลงมาไม่ถูกระยะเวลา ก็คือฝนทิ้งช่วง วิธีการที่จะทำก็จะต้องเก็บน้ำฝนที่ตกลงมา ก็เกิดความคิดว่าอยากทดลองสัก ๑๐ ไร่ ในที่อย่างนั้น ๓ ไร่ จะทำเป็นบ่อน้ำคือเก็บน้ำฝน ถ้าจะบุด้วยพลาสติกก็บุด้วยพลาสติก ทดลองดูแล้วก็อีก ๖ ไร่ทำเป็นที่นา ส่วนที่เหลือก็เป็นที่บริการ หมายถึง ทางเดินหรือกระต๊อบหรืออะไรก็แล้วแต่ ก็หมายความว่า น้ำ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ที่ทำนา ๖๐ เปอร์เซ็นต์ ก็เชื่อว่าถ้าเก็บน้ำได้ จากไร่ละ ๑ ถึงถึง ๒ ถึงหรือมากกว่า อาจถึง ๓๐ ก็ได้ “ และพระองค์ยังทรงมีพระราชดำรัสอีกว่า “ถ้าโครงการนี้สำเร็จก็หมายความว่า ที่ต่างๆในอำเภอเขาวงที่แห้งแล้งจริงๆ หรือที่อื่นก็ตามจะทำได้ทั้งนั้น จะต้องทดลองต้องใช้ความคิด แล้วก็ทดลอง เสียก็เสียไป แต่ว่าน่าจะได้”

ความเป็นมาของโครงการ

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ พระราชทาน พระราชดำริให้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำพะยัง และขยายระบบส่งน้ำของอ่างเก็บน้ำลำพะยังพร้อมทั้งให้ พิจารณาชุดสระน้ำประจำไร่นาตามแนวทฤษฎีใหม่ และเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้ พระราชทานพระราชดำริให้พิจารณาผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่ ซึ่งอยู่ทางปากจังหวัดมุกดาหารมาเติม ให้แก่ อ่างเก็บน้ำลำพะยังเพื่อขยายพื้นที่รับน้ำชลประทานได้มากขึ้น

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทาน พระราชดำริเพิ่มเติม สรุปความว่าให้รีบดำเนินการผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่มายังพื้นที่โครงการอ่าง เก็บน้ำลำพะยัง และให้พิจารณาดูว่าพื้นที่ที่จะส่งน้ำออกจากอุโมงค์ว่ามีพื้นที่ว่างหรือไม่ ให้ดำเนินการ ปลุกป่าโดยทำเป็นอุทยานเล็กๆ เพื่อทดแทนผลกระทบที่จะเกิดกับป่าไม้ เพราะหากไม่ดำเนินการ ช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่นั้น ราษฎรก็จะบุกรุกป่าและทำลายพื้นที่ลุ่มน้ำ จนหมดและน้ำที่ออกมาก็ให้ พิจารณาว่าจะนำไปช่วยพื้นที่ลุ่มน้ำ ในการบำรุงรักษาป่าให้เกิดความชุ่มชื้นได้มากเพียงใด ตัวอย่างเช่น โครงการลำตะคองพื้นที่เป็นอุทยานแห่งชาติยังทำได้เพราะทำแล้ว ได้ประโยชน์มาก งานขยายผล การเกษตรทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๓๗ สำนักงาน กปร. ได้ประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการสนับสนุนงานพัฒนาการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำรินในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย ปัจจุบันมีสระน้ำทฤษฎีใหม่ รวมทั้งสิ้น ๔๗/๑ สระ ส่งเสริมการปลูกพืชในเขตชลประทาน หมู่ที่ ๕, ๖, ๗, ๑๐, ๑๔, ๑๑๕, ๑๖ ตำบลสงเปือย ได้แก่ ข้าวโพด ๗๐ ไร่ ยาสูบเตอร์กิส ๕ ไร่ ถั่วลิสง ๔๐ ไร่ กระเทียม ๕ ไร่ พักทอง ๓ ไร่ บวบ ๒ ไร่ ถั่วฝักยาว ๒ ไร่ ถั่วพุ่ม ๒ ไร่ รวมพื้นที่ ๑๔๔ ไร่ เกษตรกร ๔๘ ราย มูลค่าผลผลิต ๕๒๗,๐๕๖ บาท ส่งเสริมการผลิตข้าวชุมชน (ข้าวเหนียวกอเดียว) ใน พื้นที่ หมู่ที่ ๒,๓,๔,๑๒ ตำบลสงเปือย ๑๒๖ ราย พื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่ และหมู่ ๕ ตำบลคุ้มเก่า ๔๔ ราย พื้นที่ ๓๐๐ ไร่ ส่งเสริมการปลูกข้าวหอมมะลิชุมชน ในพื้นที่เกษตรกรหมู่ที่ ๔,๗,๘ ตำบลสงเปือย ๙๐ ราย พื้นที่ ๗๕๐ ไร่ หมู่ที่ ๕ ตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ ๓๐ ราย ๒๕๐ ไร่ รวมทั้งสิ้น ๑๒๐ ราย ๑,๐๐๐ ไร่ ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในโรงงานต้นแบบผลิตปุ๋ยอินทรีย์ตามโครงการปรับโครงสร้างระบบการ ผลิตการเกษตร ๓ แห่ง ได้แก่ ตำบลสงเปือย ตำบลหนองผือ ตำบลกุดปลาเค้า สามารถผลิตปุ๋ยได้ โรงงานละ ๑๐๐ ตันต่อปี เพื่อสนับสนุนการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๑) เพื่อรวมกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
- ๒) เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่อำเภอเขาวง

ที่ตั้งพื้นที่โครงการ

ตำบลคุ้มเก่า ตำบลกุศุมคุ้มใหม่ ตำบลสงเปลือย ตำบลกุตปลาข้าว ตำบลสระพังทอง และตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง จ.กาฬสินธุ์